

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för didaktik och lärares praktik

1GN235 Barns fria tid i fritidshem/verksamhetsintegrerad profil, 15 högskolepoäng

1GN235 Children´s Spare Time in Extended School Education, /Teaching practice profile, 15 credits

Huvudområde

Utbildningsvetenskap

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2017-01-25

Senast reviderad 2019-03-13 av Fakulteten för samhällsvetenskap. Justeringar för att förtydliga examinationer och justeringar av litteratur.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2019

Förkunskaper

1GN225 Fritidshemmets didaktik I, meningsfull fritid 7,5 hp, eller motsvarande

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för teorier om formella och informella lärprocesser i fritidshem
- redogöra för och reflektera över betydelsen av miljöns inverkan för elevers lärande
- söka, diskutera och använda sig av forskning med relevans för ämnesområdet

Delkurs 1: Den fria tidens lärande, 6 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- problematisera och diskutera situationsstyrt och utvidgat lärande på fritidshemmets olika arenor

- använda praktiska och estetiska lärprocesser för att stimulera varje elevs lärande och utveckling på fritidshemmets olika arenor
- problematisera didaktiska förhållningssätt i fritidshem

Delkurs 2: Utomhuspedagogik, 6 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för utomhuspedagogikens teoretiska grunder
- problematisera och reflektera över uterummet som pedagogisk arena och dess betydelse för elevers lärande
- självständigt utifrån aktuella styrdokument och med beaktande av säkerhetsaspekter planera, organisera och genomföra utomhuspedagogisk undervisning utifrån grundläggande kunskaper om olika natur- och kulturmiljöer

Delkurs 3: Rapportarbete, 3 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- söka och använda sig av forskning med relevans för ämnesområdet
- formulera ett problem i förhållande till tidigare forskningsresultat
- i en mindre vetenskaplig rapport beskriva och reflektera över tidigare forskningsresultat inom valt fritidspedagogiskt område

Innehåll

Professionsbas och professionell progression

I kursen behandlas hur grundlärare i fritidshem undervisar genom att nyttja både formella och informella läroprocesser i sin undervisning. Genom att synliggöra hur lärande i fritidshem kan ta sig i uttryck i situationsstyrt och utvidgat lärande problematiseras professionen i relation till övriga grundlärare och de villkor som råder i fritidshemmet. Kursen utgör en fördjupning för den studerande att reflektera över hur praktiska och estetiska läroprocesser bidrar till lärande på fritidshem. Didaktiska konsekvenser av övergångar till och utskolning från fritidshemmet problematiseras. Reflektioner över hur lärare utvecklar lärandemiljöer både inomhus och utomhus ingår i kursen. Kopplingen till lärarens professionsbas och yrkespraktik stärks genom verksamhetsintegrering.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den studerande utvecklar sitt vetenskapliga förhållningssätt genom att söka aktuell forskning som rör barns lärande på fritidshemmets olika arenor. I kursen ingår att skriva och presentera en mindre rapport. Den studerande ska formulera ett problemområde samt söka och sammanställa forskning med relevans för ämnesområdet till en litteraturstudie.

Delkurs 1 Den fria tidens lärande 6 högskolepoäng

I delkursen behandlas barns fria tid och fokus riktas mot hur barn och unga lär i en mängd olika sammanhang och på olika arenor. Teorier om lärande diskuteras och problematiseras. Lärande som förläggs till fritidshemmet och till platser utanför skolan exempelvis kultur och föreningsliv synliggörs där praktiska och estetiska lärprocesser kan utgöra verktyg. Kursen belyser hur grundlärare i fritidshem didaktiskt kan bidra med ett utforskande och laborativt arbetssätt genom ett utvidgat och situationsstyrt lärande. Övergångar och utskolning problematiseras i relation till fritidshemmet.

Delkurs 2 Utomhuspedagogik 6 högskolepoäng

I delkursen tillämpas ett utomhuspedagogiskt förhållningssätt där teoretiska kunskaper

omsätts i praktisk handling i den närliggande miljön, exempelvis via Turf/Geocashing och äventyrspedagogik. I kursen läggs vidare en grund för medvetenhet, förståelse för och kunskap om hur upplevelser i utomhusmiljön kan nyttjas i pedagogisk verksamhet. Användning av natur och skolgård som alternativa lärmiljöer ingår i kursen.

Delkurs 3 Rapportarbete 3 högskolepoäng

I delkursen behandlas litteratursökning via databaser samt hur forskningsbara frågor inom ämnesområdet kan formuleras. Undervisning om hur en forskningsöversikt kan sammanställas och stöd i akademiskt skrivande samt presentation av ett rapportarbete ingår som moment i kursen.

Undervisningsformer

Undervisningen består av moment med obligatorisk närvaro, föreläsningar, seminarier, gruppuppgifter, laborationer, tentamen och rapportskrivning. Studiebesök där praktiska och estetiska uttryckssätt kommer till uttryck kan förekomma i kursen.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

I delkurs 1 sker examination genom en salstentamen och ett seminarium. Examination i delkurs 2 sker genom två praktiska examinationer, en miljöanalys och en hemtentamen. Examination i delkurs 3 består av en skriftlig rapport.

För betyget Godkänd krävs att kursens mål är uppnådda. För att erhålla betyget Väl godkänd på hela kursen krävs betyget Väl godkänd på minst två delkurser.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studerande som genomfört kursen och de studerande som deltar vid nästa kurstillfälle. Kursvärderingen genomförs anonymt.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med kursen bekostas av den enskilde studerande.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Litteraturförteckning Delkurs 1 - Den fria tidens lärande 6 hp

Ackesjö, Helena. (2016). *Övergångar mellan skolformer. Kontinuitet och progression från förskola till skola*. Liber: Stockholm. 978-91-47-12251-6.

Ackesjö, Helena, Berggren, Jonas, Ellborg, Katarina, Dahl, Marianne, Friman, Per Ola & Koskenkorva, Kari. (2017). *Entreprenöriell fritidspedagogik - att bygga handlingskraft, mod, självförtroende och motivation*. Stockholm: Liber. ISBN 978-91-47-12208-0.

Andishmand, Catarina. (2017). *Fritidshem eller servicehem? En etnografisk studie av fritidshem i tre socioekonomiskt skilda områden*. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet. (257 s.)Tillgänglig på Internet

Gärdenfors, Peter. (2010). *Lusten att förstå. Om lärande på människors villkor*. Stockholm: Natur och Kultur, (271 s). ISBN: 9789127121652.

Hippinen Ahlgren, Annelie. (2013). Miljön som didaktiskt verktyg. I Pihlgren, Ann S.

(red). (2013). *Fritidshemmets didaktik*. Lund: Studentlitteratur, (15 s)
ISBN:9789144077086.

Jensen, Mikael. (2011). *Den fria tidens lärande*. Lund: Studentlitteratur. Valda delar
(45 s.) ISBN:9789144074405

Lund, Stefan. (2012). "Bostadsområde, klasserfarenhet och fritidspraktiker." I Aarsand,
L.A. & Aarsand, P.A. (red.) (2012). *Familjeliv och lärande*. (1. uppl.) Lund:
Studentlitteratur. (s. 225-244). ISBN 9789144078090

Skolverket (2017). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011:
reviderad 2017*. Stockholm: Skolverket. (289 s.) ISBN: 9789138327166

Skolverket. (2014). *Fritidshem. Allmänna råd med kommentarer*. Stockholm:
Skolverket, (65 s). ISBN 9789175591155.

Säljö, Roger. (2015). *Lärande: En introduktion till perspektiv och metaforer*. Malmö:
Gleerups. Valda delar (ca 30 s.). ISBN 9789140688262

Vetenskapliga artiklar tillkommer samt ytterligare litteratur som väljs i samråd med
kursansvarig lärare, ca 100 s.

Litteraturförteckning Delkurs 2 - Utomhuspedagogik 6 hp

Boverket. (2007). *Landskapets upplevelsevärden. Vilka är de och var finns de?*
Karlskrona: Boverket, valda delar (100 s). ISBN:978-91-85751-10-5. Tillgänglig på
Internet.

Brugge, Britta, Glantz, Mats och Sandell, Klas. (2011). *Friluftslivets pedagogik. För
kunskap, känsla och livskvalitet*. Stockholm: Liber, (258 s). ISBN: 978-91-47-10003-3.

Dahlgren, Lars-Owe, Sjölander, Sverre, Strid, Jean Paul och Szczepanski, Anders. (red)
(2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla. Närmiljö blir lärmiljö*. Lund:
Studentlitteratur, (200 s). ISBN: 978-91-44-04559-7.

Lundegård, Iann. (red) (2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur, valda delar
(75 s). ISBN:9789144024929.

Naturvårdsverket. (2006). *Naturen som kraftkälla*. Naturvårdsverkets webbbokhandel,
(26 s). ISBN:91-620-8252-3. Tillgänglig på Internet.

Skolverket (2017). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011:
reviderad 2017*. Stockholm: Skolverket. (289 s.) ISBN: 9789138327166

Vetenskapliga artiklar tillkommer samt ytterligare litteratur som väljs i samråd med
kursansvariga lärare, ca 20 s.

Litteraturförteckning Delkurs 3 - Rapportarbete 3 hp

Dimenäs, Jörgen. (red) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket – vetenskapligt
förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber, kap 1, 2, 7, 8, 9
(ca 50 s).

Falkner, Carin & Ludvigsson, Ann. (2016). *Fritidshem och fritidspedagogik: en forskningsöversikt. Forskning i korthet, nr 1*. Kund: Kommunförbundet Skåne. Tillgänglig på Internet.

Lundin, Mattias. (2009). Att dokumentera en undersökning i en uppsats. Kalmar:Högskolan i Kalmar. (48 s.). Tillgänglig på Internet.

Strömquist, Siv. (2014). *Uppsatshandboken: råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. 6. uppl. Uppsala: Hallgren & Fallgren, (142 s). ISBN: 9789173828710.

Ytterligare litteratur kan tillkomma i samråd med kursansvarig lärare.

Ev kan ytterligare vetenskapliga artiklar tillhandahållas av institutionen.